

AHVENANMAAN MAAKUNTAPÄIVIEN SUOSTUMUKSEN HANKKIMINEN KANSAINVÄLISEN SOPIMUKSEN VOIMAANSAATTAMISEKSI

1 Yleistä

Jos valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite, johon Suomi sitoutuu, sisältää määräyksen Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991, *itsehallintolaki*) mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvassa asiassa, on Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyttävä määräyksen voimaansaattamista koskeva säädös, jotta määräys tulisi voimaan maakunnassa (itsehallintolain 59 §:n 1 mom.).

2 Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan välisen laajennetun puitesopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (HE 78/2025 vp) / Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det avancerade ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan (RP 78/2025 rd)

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan välinen laajennettu puitesopimus on luonteeltaan sekasopimus, joka sisältää sekä unionin että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Laajennetun puitesopimuksen tavoitteena on vahvistaa osapuolten välistä suhdetta poliittisen vuoropuhelun, yhteistyön ja kaupankäynnin alueilla vastavuoroisuuteen ja yhteiseen etuun pohjautuen. Sopimus korvaa voimaantullessaan osapuolten välillä aiemmin tehdyt assosiaatiosopimuksen ja väliaikaisen kauppasopimuksen.

Sopimuksen tavoitteena on vahvistaa osapuolten välistä assosiaatiota lujitetun kumppanuuden, poliittisen vuoropuhelun ja tehostetun yhteistyön kautta, lisätä kauppaa ja sijoituksia laajentamalla ja monipuolistamalla kauppasuhteita talouskasvun ja elämänlaadun parantamiseksi, sekä lujittaa nykyisiä yhteistyösuhteita kestävää kehitystä edistävän kansainvälisen yhteistyön ja Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntönnäpän kautta. Sopimuksen läpileikkaavana teemana on demokratian periaatteiden, ihmisoikeuksien, perusvapauksien ja oikeusvaltioperiaatteen sekä joukkotuhoseiden leviämisen estämistä koskevien lausekkeiden kunnioittaminen.

Laajennetulla puitesopimuksella pyritään tiivistämään osapuolten välistä vuoropuhelua ja tiivistämään yhteistyötä useilla aloilla. Chilellä on EU:n ja sen jäsenvaltioiden kanssa yhteisiä tavoitteita muun muassa monenkeskisen kansainvälisen yhteistyön ja vapaan kaupan suhteen.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

Sopimukseen sisältyy määräyksiä tietyistä yhteistyöaloista, jotka käsittelevät Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:ssä Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluvaksi

säädettyä alaa. Tällaisia aloja koskevia määräyksiä sisältyy ainakin yrityksiä ja teollisuutta, makrotalouspolitiikkaa, koulutusta, kulttuuria, ympäristöä, terveyttä, työllisyyttä ja sosiaaliasioita, maataloutta sekä sijoitusten suojaa koskeviin artikloihin.

Koska sopimuksen määräykset kuuluvat osittain Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, on niiden voimaansaattamista tarkoittavan lain voimaantulemiselle maakunnassa itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti saatava Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus.

4 Esitys

Esitetään, että tasavallan presidentti päättää lähettää suostumuksen hankkimista koskevan esityksen Ahvenanmaan maakuntapäivien käsiteltäväksi.